

انجمن جامعه‌شناسی ایران گروه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت

گروه علمی تخصصی جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت یکی از گروه‌های تخصصی وابسته به انجمن جامعه‌شناسی ایران و متشکل از تعدادی از اعضای انجمن با تجربیات علمی، آموزشی و پژوهشی در حوزه تخصصی مزبور است که به منظور گسترش و تعمیق فعالیت‌های علمی انجمن در این حوزه به همفکری و همکاری با یکدیگر می‌پردازند. این گروه از آبان ماه سال ۱۳۸۷ فعالیت خود را آغاز نموده است. مدیر و مؤسس این گروه خانم دکتر شیرین احمدنیا عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی و عضو هیأت مدیره انجمن جامعه‌شناسی ایران است. اولین دبیر این گروه سرکار خانم پروانه زاهدی‌فر بوده‌اند و در حال حاضر آقای علی نقوی این مسئولیت را بر عهده دارند.

جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت.

جامعه‌شناسی پزشکی، یک حوزه میان رشته‌ای و یکی از شاخه‌های علم جامعه‌شناسی است که بر پایه مفاهیم، نظریات، دیدگاه‌ها و روش‌های تحقیق جامعه‌شناسی به مطالعه عوامل اجتماعی موثر بر موضوع سلامت و بیماری می‌پردازد. به بیانی دیگر جامعه‌شناسی پزشکی دربرگیرنده‌ی پیکره‌ی دانشی است که سلامت و بیماری را در زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی و رفتاری قرار می‌دهد. یکی از دلایل اهمیت این گرایش توجه روزافزون به عوامل اجتماعی موثر بر سلامت افراد جامعه است به طوری که به گزارش سازمان بهداشت جهانی امروزه ۷۰ درصد شاخص‌های تعیین کننده سلامت، شاخص‌های اجتماعی تعیین کننده‌های اجتماعی و عوامل رفتاری شناخته می‌شوند.

اهداف:

- ۱ - بسط تعاملات علمی بین متخصصین و علاقه‌مندان به حوزه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت.
- ۲ - تقویت دوستی و همبستگی بین متخصصین ذی‌ربط برای دفاع از هویت علمی و صنفی حوزه تخصصی.
- ۳ - تولید، تبادل، انباشت و نشر اندیشه و یافته‌های علمی - پژوهشی در حوزه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت.
- ۴ - کوشش در زمینه تبیین قواعد و هنجارهای اجتماعی و معرفتی مرتبط با حوزه تخصصی پزشکی و سلامت.
- ۵ - بررسی و اظهارنظر درباره مسائل پزشکی و سلامت کشور با ارائه راهبردها و راهکارهای مبتنی بر دانسته‌های علمی و یافته‌های پژوهشی.
- ۶ - کوشش در جهت گسترش زمینه‌های آموزشی و پژوهشی حوزه تخصصی در سطوح مختلف دانشگاه و جامعه.

وظایف:

- ۱ - طرح روزآمد مسائل حوزه تخصصی در ارتباط با شرایط و مقتضیات خاص ایران و جهان.
- ۲ - پژوهش بنیادی و کاربردی به منظور پاسخ به نیازهای علمی و عملی حوزه تخصصی.
- ۳ - تألیف و ترجمه کتب مرتبط با حوزه تخصصی.
- ۴ - تهیه مقالات علمی در حوزه تخصصی.
- ۵ - برگزاری همایش‌های تخصصی در حوزه مربوطه.
- ۶ - نشر و ترویج ایده‌ها و داده‌های علمی این حوزه تخصصی در سطح جامعه.
- ۷ - ارائه مشاوره‌های علمی در حوزه تخصصی.
- ۸ - استمداد از ذخیره معرفتی این حوزه برای توصیف، تبیین و حل مشکلات و موانع جامعه شناختی توسعه پزشکی و سلامت در ایران.
- ۹ - ارائه پیشنهادهای لازم جهت اصلاح و بهبود برنامه‌های آموزشی حوزه تخصصی.
- ۱۰ - بسط تعاملات علمی - پژوهشی با انجمن‌های علمی و نهادهای آموزشی - پژوهشی و اجرایی در ایران و خارج از ایران.
- ۱۱ - نقد آثار مرتبط با حوزه تخصصی.

موضوعات مورد بررسی جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت:

توصیف و تبیین‌های نظریه‌های مرتبط با بیماری و سلامت نزد گروه‌های مختلف جمعیتی؛ رفتارها یا کنش‌های افراد به منظور حفظ، گسترش، یا بازیافت سلامت یا مقابله با بیماری، معلولیت. اقدامات سازمان‌ها و مراقبت‌کنندگان بهداشتی؛ مشاغل و حرف پزشکی؛ سازمان و نحوه تخصیص منابع عرضه خدمات بهداشتی-درمانی به عنوان نهادی اجتماعی و رابطه آن با نهادهای اجتماعی دیگر؛ ارزش‌های اجتماعی و واکنش‌ها در سطح جامعه در ارتباط با سلامت، بیماری و ناتوانی؛ نقش عوامل اجتماعی در ریشه‌یابی بیماری، به ویژه اختلالات کارکردی، و عاطفی و بیماری‌های مرتبط با استرس، جایگاه، و اهمیت سلامت و بیماری در تاریخ و فرهنگ جامعه؛ بررسی عملکرد کنش‌گران حوزه‌ی پزشکی و سلامت، مشتمل بر تاریخ پزشکی رایج در سطح جامعه اعم از انواع پزشکی سنتی، مدرن و جایگزین و عملکرد فعلی نهادهای رسمی و غیر رسمی پزشکی و درمان.

مخاطبان:

با توجه به ماهیت بین رشته‌ای جامعه‌شناسی پزشکی، این گرایش طیف گسترده‌ای از مخاطبان را در رشته‌های مرتبط با جامعه‌شناسی، پزشکی، اقتصاد بهداشت و سلامت در برمی‌گیرد. در سطح سازمانی نیز امکان همکاری این گروه علمی تخصصی با نهادهای دولتی و غیردولتی مشتمل بر وزارتخانه‌های بهداشت درمان و آموزش پزشکی، بهزیستی رفاه و تامین اجتماعی (و سازمان‌های ذی‌ربط)، وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، دانشگاه‌های علوم پزشکی، پژوهشکده‌ها، موسسه‌های تحقیقاتی و اجرایی دولتی و غیر دولتی، شهرداری‌ها، و ... وجود دارد.

برخی از فعالیت‌های انجام شده:

یکی از مهم‌ترین برنامه‌های گروه‌های علمی تخصصی انجمن جامعه‌شناسی برگزاری نشست‌های سخنرانی است که در همین راستا گروه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت بیش از ۲۰ نشست و سخنرانی را برگزار کرده است که گزارش این سخنرانی‌ها از طریق سایت انجمن جامعه‌شناسی قابل دسترسی است و گزارش‌های آن همچنین در خبرنامه‌های انجمن منتشر شده است. ضمن آنکه برخی اعضای گروه در سایر پژوهشکده‌ها و نهادهای علمی دیگر نیز به ارائه سخنرانی پرداخته‌اند، از جمله سخنرانی در پژوهشکده علوم اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری، سرای اهل قلم و برخی دانشگاه‌های کشور.

اعضای فعال این گروه با پایگاه اینترنتی «انسان شناسی و فرهنگ» که صفحه‌ی انسان شناسی و جامعه‌شناسی پزشکی آن نیز به سرپرستی دکتر شیرین احمدنیا اداره می‌شود، همکاری دارند. این گروه همچنین، با هفته‌نامه سپید (نشریه تخصصی علوم پزشکی) و سایر نشریات علمی مرتبط همکاری می‌کند. از دیگر فعالیت‌های گروه، همکاری با نهادها و سازمان‌ها در برگزاری سمینارهای علمی است که از جمله می‌توان به همکاری در نخستین همایش ملی سلامت شهری که در سال ۱۳۸۹ توسط دانشگاه علوم پزشکی ایران و معاونت اجتماعی شهرداری تهران برگزار شد، همایش روز جهانی ایدز در شهرداری منطقه ۹ در سال ۱۳۸۸، مشارکت اعضای گروه در نخستین سمپوزیوم سلامت اجتماعی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در سال ۱۳۸۹ و نیز مشارکت اعضای گروه در نشست جامعه‌شناسی پزشکی در هفدهمین کنگره جهانی انجمن جامعه‌شناسی بین‌المللی در سوئد در سال ۲۰۱۰ اشاره کرد. انتشار ویژه‌نامه‌های علمی تخصصی نشریات علمی-پژوهشی و انتشار مجموعه سخنرانی‌های گروه از جمله برنامه‌های آتی گروه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت است که در کنار سایر برنامه‌های این گروه در حال برنامه‌ریزی و اجراست.

معرفی اعضاء گروه:

مدیر گروه: دکتر شیرین احمدنیا (دانشگاه علامه طباطبائی).

دبیر گروه: علی نقوی.

اعضای فعال گروه: دکتر ابوالقاسم پوررضا (دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی ایران)، دکتر فاطمه جواهری (دانشگاه تربیت معلم)، پروانه زاهدی فر، دکتر عالیہ شکر بیگی (دانشگاه زنجان)، دکتر ریاحی (دانشگاه مازندران)، دکتر پوریا صرامی (انگلستان)، دکتر شهاب دانشور (هلند)، دکتر ابراهیم عباسی، دکتر پیمان ابریشمی (هلند)، مریم مهربانی، زهره عباسی.

نحوه عضویت در گروه:

شرط عضویت در این گروه، عضویت در انجمن جامعه شناسی ایران است.

تماس با ما:

تهران، بزرگراه جلال آل احمد، زیر پل گیشا، دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران، طبقه اول، انجمن جامعه‌شناسی ایران، گروه علمی- تخصصی جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت.

صندوق پستی: ۸۶۴/۱۹۳۹۵ تلفن: ۸۸۶۳۱۸۹۱ - ۸۸۰۰۴۷۴۲

دورنگار: ۸۸۰۰۴۷۴۲

وب سایت انجمن جامعه شناسی ایران : www.isa.org.ir

پست الکترونیک: isa@isa.org.ir و medical-sociology-group@googlegroups.com

تهیه و تنظیم محتوای بروشور: علی نقوی، طراح بروشور: مهرداد باقری، تاریخ انتشار: بهمن ۱۳۸۹